

בבא קמא ז

ר' עקיבא אומר: לא בא הכתוב אלא לגבות לניזקין מן העידית, וקל וחומר להקדש.

שאלה: מאי קל וחומר להקדש?

הצעה	דחייה
דנגח תורא דידן לתורא דהקדש	שור רצה! אמר רחמנא - ולא שור של הקדש
הרי עלי מנה לבדק הבית, דאתי גזבר ושקיל מעידית	לא יהא אלא בעל חוב, ובעל חוב בבינונית! הצעה: וכי תימא, סבר ר"ע: כל בעל חוב נמי בעידית, דחייה: איכא למיפרך: מה לבעל חוב שכן יפה כחו בנזקין, תאמר בהקדש שהורע כחו בנזקין?
דנגח תורא דידן לתורא דהקדש	ר"ע סבר לה כר"ש בן מנסיא; דתניא, ר"ש בן מנסיא אומר: שור של הקדש שנגח שור של הדיוט - פטור, שור של הדיוט שנגח שור של הקדש, בין תם בין מועד - משלם נזק שלם.

קושי על התשובה: אי הכי, ר' ישמעאל ור"ע ממאי דבעידית דניזק וזיבורית דמזיק פליגי?
דלמא דכ"ע בדניזק שיימינן, והכא בפלוגתא דר"ש בן מנסיא ורבנן קמפלגי, ר"ע סבר כר"ש בן מנסיא, ור' ישמעאל סבר כרבנן!

דחיית הקושי:

- א"כ, מאי **לא בא הכתוב**?
- ועוד, מאי **ק"ו להקדש**?
- ועוד, הא אמר רב אשי, תניא בהדיא: **מיטב שדהו של ניזק ומיטב כרמו של ניזק, דברי רבי ישמעאל; ר"ע אומר: מיטב שדהו של מזיק ומיטב כרמו של מזיק.**

רמי ליה אביי לרבא

סתירה	מיטב שדהו ומיטב כרמו, מיטב אין, מידי אחרינא לא	ברייתא – ישב - לרבות שוה כסף ואפילו סובין!
תשובת רבא	כאן בעל כרחו	כאן מדעתו
חיזוק ודחייתו		חיזוק: אמר עולא בריה דרב עילאי: דיקא נמי, דכתיב מיטב , בעל כרחו דחיית החיזוק: מי כתיב ישולם? מיטב כתיב, מדעתו משמע!
תשובת אביי	כדמר; דתניא: הרי שהיו לו בתים שדות וכרמים, ואינו מוצא למוכרן - מאכילין אותו מעשר עני עד מחצה; והוי בה מר, היכי דמי? - אי הוול ארעתא דכ"ע ודידיה נמי זל בהדיהו, אפילו טובא נמי ליספי ליה, דהא זול דכ"ע נמי! - אלא דאוקיר ארעתא דכולי עלמא, ודידיה אידי דעייל ונפיק אזוזי זל ארעיה, אפילו פורתא נמי לא ליספו ליה! - ואמר מר עלה: לא צריכא, דביומי ניסן יקרא ארעתא וביומי תשרי זל ארעתא, דכ"ע נטרי עד ניסן ומזבני, והאי הואיל ואצטריכא ליה זוזי זבין כדשתא, עד פלגא אורחיה למיזל, טפי לאו אורחיה למיזל	ואי א"ל איהו: הב לי בינונית טפי פורתא, א"ל: אי שקלת כדינך שקול כדשתא, ואי לא - שקיל כיוקרא דלקמיה
דחייה	והכא נמי גבי נזקין, דיניה בעידית	מתקיף לה רב אחא בר יעקב: א"כ, הורעת כחן של נזקין אצל בינונית וזיבורית, דרחמנא אמר ממיטב, ואת אמרת מבינונית וזיבורית נמי לא!

תשובה אחרת - רבא	כל דיהיב ליה - ממיטב ליתבי ליה.	
דחייה	והא מ'טב עדה! כתיב!	
רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב	כל מילי מיטב הוא, דאי לא מזדבן הכא מזדבן במתא אחריתי, לבר מארעא דליתבי ליה ממיטב, כי היכי דלקפוץ עלה זבינא.	

אפשרות 2 להשוות את המקרה מהברייתא – **בתים ושדות** -למשהו אחר : אלא אמר רב אחא בר יעקב : אי איכא לדמויי - לב"ח מדמינן ליה, בעל חוב דיניה בבינונית, ואי א"ל : הב לי זיבורית טפי פורתא, א"ל : אי שקלת כדינך שקול כדהשתא, ואי לא - שקיל כי יוקרא דלקמיה.
דחייה : מתקיף לה רב אחא בריה דרב איקא : א"כ, נעלת דלת בפני לוי, דא"ל : אילו הוו לי זוזי הוה שקלי כדהשתא, השתא דזוזי גבך אשקול כיוקרא דלקמיה?

אפשרות 3 להשוות את המקרה מהברייתא – **בתים ושדות** -למשהו אחר : אלא אמר רב אחא בריה דרב איקא : אי איכא לדמויי - לכתובת אשה מדמינן, דהא כתובת אשה דינה בזיבורית, ואי אמרה ליה איהי : הב לי בינונית בציר פורתא, אמר לה : אי שקלת כדינך שקול כדהשתא, ואי לא - שקלי כיוקרא דלקמיה.

שאלה : בעא מיניה רב שמואל בר אבא מאקרוניא מרבי אבא : כשהן שמין :

- בשלו הן שמין
 - או בשל עולם הן שמין?
 - אליבא דרבי ישמעאל לא תבעי לך, דאמר בדניזק שיימינן,
 - כי תבעי לך - אליבא דרבי עקיבא, דאמר בדמזיק שיימינן, מאי?
 - מ'טב עדה! אמר רחמנא למעוטי דניזק,
 - או דלמא למעוטי דעלמא נמי?
- תשובה : אמר ליה : רחמנא אמר מ'טב עדה!, ואת אמרת בשל עולם הן שמין?

